

ഈ അന്യമനസ്ഥർ ഔലിയായ ചമഞ്ച് അനേകം തട്ടിപ്പുകൾ നടത്തി പിടിയിലാവുകയോ ഒളിവിൽ പോവുകയോ ചെയ്ത വാർത്തകൾ പത്രങ്ങളിൽ വരുന്നു. കുളിക്കാതെ, പല്ലുതേക്കാതെ, വൃത്തിഹീനരായും ചിലപ്പോൾ നഗ്നരായും നടക്കുന്ന ഭ്രാന്തന്മാരെ ഔലിയയാണെന്നു കരുതി കൊണ്ടു നടക്കുകയും, കേതിയോടെ വണങ്ങുകയും അവരുടെ വകോക്തികൾക്ക് വ്യാഖ്യാനം നൽകുകയും അവർ മരണപ്പെട്ടാൽ അവിടെ ജാറും ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് സമുദായത്തിന്റെ നേതൃപദവിയിലുള്ളവരാണ് എന്നത് എത്ര പരിതാപകരമല്ല!

ഇത്തരം 'ഔലിയ'മാരെ ആദരിക്കുന്നതിന് ജാതിമത പരിഗണനയില്ല എന്നതും ശ്രദ്ധേയമാണ്. അവരുടെ കൗതുകക്കേടുകൾ ഭയക്കാത്തവരില്ല. അവരെ ചിരിപ്പിച്ചെടുത്താൽ ശ്രമിക്കാത്തവരില്ല. 'സുഹീ-ശീ' ആ വിശ്വാസവും ഹൈന്ദവ സിദ്ധിസങ്കല്പവും കൂടിച്ചേർന്നുണ്ടായതായിരിക്കാം ഈ വിലാസം.

മുസ്ലീംകൾ ഒരു കാര്യം ഓർക്കുക. മുഹമ്മദ് നബി ('സ')യാണ് ഏറ്റവും വലിയ വലിയ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതം തുറന്ന പുസ്തകമാണ്. അനുകരണീയ മാതൃകയാണ്. അദ്ദേഹം ചെയ്ത വിദ്യയുടെ പൊലിമയിലോ അവിടുത്തെ ചക്രങ്ങളുടെ ദുരൂഹതയിലോ അല്ല ജീവിച്ചത്. ഒരു മനുഷ്യനായി ജീവിച്ചു. മത ചിട്ടകൾ പാലിച്ചു. സഹൃദയമായി സംസാരിച്ചു. വൃത്തിയും വെടിപ്പും ജീവിതവ്രതമാക്കി. അവിടുത്തെ അനുചരന്മാർ ('സഹാബികൾ') ആണ് പിന്നെ ഉന്നതരായ വലിയവർ. അവരിൽ പത്തുപേർക്ക് സ്വർഗം നേരത്തെ വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അവരും മറ്റുള്ളവരും കറാമത്തുകൾ കൊണ്ട് ഉപജീവനം തേടിയില്ല. അവരുടെ പടിക്കൽ പോയി ആരും കാത്തിരുന്നില്ല. ജീവിതത്തിന്റെ പരുത്ത യാഥാർത്ഥ്യങ്ങൾ മുഖാമുഖം കണ്ട ആ മഹാത്മാക്കൾ സാധാരണക്കാരായി ജീവിച്ചു. ജീവിതത്തിന്റെ സമസ്ത മേഖലയും കീഴടക്കി. വിശ്വാസവാർദ്ധ്യവും ഉന്നത സംസ്കാരവും അവരെ ലോകത്തിനു മാതൃകയാക്കി. അവർക്കാർക്കും പരിചയമില്ലാത്ത ദീനും വിശ്വാസവും ആചാരങ്ങളും വിലാസത്തും കറാമത്തും മറ്റാർക്കും കല്പിച്ചുരുളാൻ മാത്രം മുസ്ലീംസമുദായം തരംതാഴ്ന്നുകൂടാ.

"അല്ലാഹു യഥാർത്ഥ (ന്യായ) പ്രകാരം തീരുമാനം നടത്തുന്നു. അവന്നു പുറമെ അവർ പ്രശ്നമിരിക്കുന്നവരാകട്ടെ യാതൊന്നും തന്നെ തീരുമാനിക്കുകയില്ല. നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു തന്നെയാണ് (എല്ലാം) കേൾക്കുന്നവനും കണ്ടറിയുന്നവനും." (40:20)

ഇബാദത്ത്: വീക്ഷണങ്ങൾ വികലതകൾ

ചിന്താ ചിന്ത

ഇസ്ലാമിന്റെ രണ്ട് അടിസ്ഥാനസാക്ഷ്യവാക്യങ്ങളിലൊന്നാണ്. അല്ലാഹു അല്ലാതെ ഇലാഹ് ഇല്ല എന്ന് സാരം. ഇലാഹ് എന്നാൽ 'ഇബാദത്ത് ചെയ്യപ്പെടേണ്ടവൻ എന്നർത്ഥം. 'അല്ലാഹുവിനല്ലാതെ മറ്റാർക്കും 'ഇബാദത്ത് ചെയ്തുകൂടാ'. ഇത് ഇസ്ലാമിന്റെ ഏറ്റവും മൗലികമായ സിദ്ധാന്തമാണ്. അല്ലാഹുവല്ലാത്തവർക്ക് (ഏതൊരു സൃഷ്ടിക്കും) ഇബാദത്ത് ചെയ്യുന്നവൻ ഇസ്ലാമിൽ നിന്ന് പുറത്തുപോകുന്നു. അതിനാൽ ഓരോ മുസ്ലിമാകണമെങ്കിൽ 'ഇബാദത്ത് എന്താണ്, എന്തല്ല എന്ന് കൃത്യമായി മനസ്സിലാക്കണം. അതുകൊണ്ട് 'ഇബാദത്ത്' എന്ന പദം മൗലികപ്രധാനമായ ഒന്നാകുന്നു. ഇവിടെ ഈ പദത്തെ കേന്ദ്രമാക്കി നിലനിൽക്കുന്ന ചിന്താപരമായ ഒരു വ്യതിയാനത്തിന്റെ ചരിത്രത്തിലേക്കും വാദഗതികളിലേക്കും ശ്രദ്ധക്ഷണിക്കാനാണ് വിചാരിക്കുന്നത്.

പത്തൊമ്പത്, ഇരുപത് നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ ലോകമെമ്പാടും ഭൗതിക പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ മുന്നേറ്റമുണ്ടായി. ഇതിന്റെ ഫലമായി എല്ലാം ഭൗതികമായി നോക്കിക്കാണുന്ന ചിന്താദീപ്തിക്ക് സാധ്യമായുണ്ടായി. ഈ സാധ്യത മതകീയ മേഖലയിലും കടന്നുകയറി. ലോകത്തുണ്ടാകുന്ന പ്രശ്നങ്ങളുടെയെല്ലാം മൂലബിന്ദു ഭൗതിക വ്യാഖ്യാനങ്ങളിൽ കറങ്ങി. ഇത്തരമൊരു സാഹചര്യത്തിൽ ഇസ്ലാമിനെ കാലിക ഇസ്മായീൽ ബദലായി നിർദ്ദേശിക്കുന്ന പ്രവണത മുസ്ലീം പണ്ഡിതന്മാരിൽ ചിലർ ഉയർത്തിക്കാണുവന്നു. ഈ അവതരണത്തിൽ അവരെ ഏറെ സ്വാധീനിച്ചത് ഭൗതിക പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ അവതരണരീതി തന്നെയാണ്. ഈ ചിന്താധാരയുടെ പ്രണേതാക്കളിൽ പ്രമുഖനാണ് സയ്യിദ് അബ്ദുൽ അസ്ലാം മൗദൂദി. "ലോകത്ത് നിങ്ങൾ കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സകല സാമൂഹ്യവിനാശങ്ങളുടെയും മൂലകാരണം ഭരണദുഷ്ടമാകുന്നു. ശക്തിയും സമ്പത്തും ഭരണത്തിന്റെ കയ്യിലായിരിക്കും. നിയമം ഭരണകൂടമാണ് നിർമ്മിക്കുക; രാജ്യനിയന്ത്രണത്തിനുള്ള സകല അധികാരങ്ങളും ഭരണകൂടത്തിന്റെ അധീനതയിലായിരിക്കും; പോലീസും സൈന്യവുമെല്ലാം ഭരണകൂടത്തിന്റെ കയ്യിലായിരിക്കും.... അതിനാൽ

ജനജീവിതത്തിൽ ദുഷ്ടങ്ങൾ പരക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അവ പൊതുവെ ഭരണ കൂടം പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതോ, ഭരണകൂടത്തിന്റെ ആനുകൂല്യത്തോടെ പ്രചരിക്കുന്നതോ ആയിരിക്കും." ('ഖുതുബാത്ത് (പഴയ പതിപ്പ്) ജിഹാദ് അധ്യായം: പേ. 377) ഇതാണ് അദ്ദേഹം സിദ്ധാന്തിക്കുന്നത്.

ഇതിനുള്ള പരിഹാരം അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിക്കുന്നു: "അല്ലാഹുവിന്റെ സൃഷ്ടികളെ പരിഷ്കരിക്കുവാനും മനുഷ്യലോകത്തെ നാശഗർഭത്തിൽ നിന്ന് വീണ്ടെടുത്ത് വിജയമാർഗത്തിലേക്ക് നയിക്കുവാനുമുള്ള ഏകപോഷണഭരണദൃഷ്ടിത്ത അവസാനിപ്പിക്കുകയാണെന്ന് സ്വയം ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണ്" ('ഖുതുബാത്ത് (പഴയ പതിപ്പ്) ജിഹാദ് പേ. 380). ഇത്തരമൊരു പരിവർത്തനത്തിനുള്ള മാർഗം കൂടി നിർദ്ദേശിക്കുന്നത് കാണുക: "മനുഷ്യജീവിതത്തിൽ പടർന്നുപിടിച്ചിരിക്കുന്ന എല്ലാ സാമൂഹ്യനാശങ്ങളുടെയും മൂലകാരണം ഭരണദൃഷ്ടിമാണെന്നും, അതിനാൽ ഭരണസ്വന്തായതെ അടിസ്ഥാനപരമായി ഉടച്ചുവാർക്കുകയാണ് പ്രഥമവും പ്രധാനവുമായ പരിഷ്കരണ മാർഗമെന്നും നിങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചുവല്ലോ" ('ഖുതുബാത്ത് (പഴയ പതിപ്പ്) ജിഹാദ് പേ. 382).

ഈ വിധമുള്ള ചിന്താധാരയുടെ അടിത്തറയിൽ നിന്നുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം 'ഇബാദത്തിനെ അഭിവിക്ഷിക്കുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിന്താധാരയുടെ രത്നച്ചുരുക്കം ഇപ്രകാരം സ്വന്തം കയ്യാൽ കുറിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു: "ദീൻ എന്നാൽ യഥാർത്ഥത്തിൽ സ്റ്റേറ്റ് (State). ശരീ'അത്ത് ആ സ്റ്റേറ്റിന്റെ നിയമവ്യവസ്ഥ. ആ നിയമവ്യവസ്ഥയനുസരിച്ച് ജീവിക്കുന്നത് 'ഇബാദത്ത്' ('ഖുതുബാത്ത് (പഴയ പതിപ്പ്) ജിഹാദ് പേ. 395). ഇന്ത്യ ഒരു സ്റ്റേറ്റ് (രാഷ്ട്രം) ആണ്. ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടന ഈ സ്റ്റേറ്റിന്റെ നിയമവ്യവസ്ഥയും. അതിനാൽ തന്നെ ഈ ഭരണഘടനയനുസരിച്ച് ജീവിക്കുന്നത് ഈ വിശദീകരണപ്രകാരം 'ഇബാദത്താകും. ജനാധിപത്യ വ്യവസ്ഥയനുസരിച്ച് രൂപപ്പെട്ട ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയെ അനുസരിക്കുന്നവൻ അല്ലാഹു അല്ലാത്തവർക്ക് 'ഇബാദത്ത് ചെയ്യുന്നതിനാൽ മുൾദിക്കാ (അല്ലാഹുവിൽ പങ്കുചേർക്കുന്നവൻ) യിത്തീരും എന്നതാണ് ഈ വിശദീകരണത്തിന്റെ അനിവാര്യ താൽപര്യം.

ഈ വാദഗതിയുടെ സമാപനാർത്ഥം "ഇബാദത്ത്" എന്ന പദത്തിന്റെ സാങ്കേതികാർത്ഥത്തെ തദനുഗുണമായി വികസിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. "ഇബാദത്ത്" എന്നതിന് എല്ലാവരാലും അംഗീകൃതമായ 'ആരാധന' എന്ന അർത്ഥത്തിന് പുറമെ അടിമവൃത്തി, അനുസരണം എന്നീ അർത്ഥങ്ങളും കൂടി ഉണ്ടെന്നും ഇവ മൂന്നും തൗഹീദിൽ സുപ്രധാനങ്ങളാണെന്നും വാദിക്കപ്പെട്ടു. "അതിനാൽ ആരാധനയ്ക്കും അടിമവൃത്തിയ്ക്കും അനുസരണത്തിനും അവകാശിയും അർഹനുമായി ഏക അല്ലാഹു അല്ലാതെ മറ്റൊരുമില്ല എന്നാണ് ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹു എന്ന സാക്ഷ്യവാക്യത്തിന്റെ പൊരുളെന്നും വിവരിക്കപ്പെട്ടു" (ഇസ്ലാമിലെ 'ഇബാദത്ത് (പഴയ പതിപ്പ്) മൂലവുര പേ: xxxiii).

മൗലികപ്രധാനമായ സാങ്കേതികശബ്ദമായ 'ഇബാദത്തിന് തർജമയായി

ഇപ്രകാരം വിവരിക്കാവുന്ന പദപ്രയോഗം ഏതാണെന്ന് പരിശോധിക്കാം:

'ഇബാദത്തിന് മുൻകാല 'കുർആൻ വ്യാഖ്യാതാക്കളിൽ മിക്കവരും പറഞ്ഞ നിർവചനം ഇപ്രകാരമാണ്:

والعبادة أقصى غاية الخضوع والتذلل

اكشاف ١: ٤٩، تفسير أبى السعود ١: ١٣، مدارك ١: ٢٧، بياضى ١: ٢٩

تفسير النشفي ١: ٧، فتح البيان ١: ٢٩

അങ്ങേയറ്റത്തെ താഴ്മയും വിനയവും കാണിക്കലാകുന്നു 'ഇബാദത്ത്'. മനുഷ്യർ പരസ്പരം വിനയവും വണക്കവും കാണിക്കാറുണ്ട്. അതിൽ ഏറ്റക്കുറവുകളുണ്ടാകും. ഈ വണക്കത്തിന്റെ 'അങ്ങേയറ്റം' (പാരമ്യം) ഏതെന്ന് പരിശോധിക്കാം. ആ പാരമ്യത്തിന്റെ ഇങ്ങേപ്പുറത്തുള്ള വണക്കവും താഴ്മയും 'ഇബാദത്തല്ല. മനുഷ്യകഴിവിന്റെ പരിധിക്കും ഭൗതികമായ കാര്യകാരണ ബന്ധങ്ങളുടെ അതിർത്തിക്കും അപ്പുറത്തുള്ളതു തന്നെയാണ് പ്രസ്തുത പാരമ്യം. ഇതിന് തന്നെയാണ് 'അഭൗതികമാർഗം', 'കാര്യകാരണബന്ധത്തിന് അതീതം' എന്നൊല്ലാം പറയുന്നത്. പ്രജകൾ രാജാവിന്റെ മുമ്പിൽ ലൗകികകാരണത്താൽ കാണിക്കുന്ന വിനയം 'ഇബാദത്ത് അല്ല എന്ന് പറയാനും കാരണം അതല്ല.

'ഇബാദത്തിന് നബി (സ്വ) ഏതെങ്കിലും വിശദീകരണം നൽകിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതാണല്ലോ പ്രഥമമായും പരിഗണിക്കേണ്ടത്. നബി (സ്വ)യുടെ പ്രസ്താവന കാണുക.

عن النعمان بن بشير قال قال رسول الله (ص) ان الدعاء هو العبادة ثم قرأ وقال ربكم ادعوني استجب لكم ان الذين يستكبرون عن عبادتي سيدخلون جهنم داخرين (الترمذى وابن ماجة وأحمد)

മനു'അമാനുബ്നുബശീർ(റ) ഉദ്ധരിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രവാചകൻ പറഞ്ഞു: "നിശ്ചയമായും പ്രാർത്ഥനയാണ് 'ഇബാദത്ത്". ശേഷം നബി (സ്വ) ഓതി: "നിങ്ങളുടെ ദൈവത്തിന് പറയുന്നു. നിങ്ങൾ എന്നെ വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുക. ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം തരും. നിശ്ചയം എനിക്ക് 'ഇബാദത്തെക്കുറയ്ക്കുന്നതിനെ സംബന്ധിച്ച് അപേക്ഷിക്കുന്നവർ അടുത്ത് തന്നെ നിന്ദ്യന്മാരായി നരകാഗ്നിയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതാണ്" (തുർമുദി, ഇബ്നുമാജ, അഹ്മദ്)

പ്രാർത്ഥന ഉൾക്കൊള്ളുമ്പോഴാണ് ഒരു കർമ്മം അഥവാ അനുഷ്ഠാനം 'ഇബാദത്താകുന്നത് എന്ന സംഗതി സ്പഷ്ടമായി. ഏത് വിധമുള്ള ഭാവമാണ്

പ്രാർത്ഥനയുടെ അടിസ്ഥാനമായി നിലകൊള്ളുന്നത് എന്ന് കൂർആൻ വിശദമാക്കുന്നുണ്ട്.

أَنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ

“അവർ നന്മകളിൽ ജാഗ്രതയുള്ളവരും ആശയോടും ഭീതിയോടും കൂടി നമ്മോടു പ്രാർത്ഥന ചെയ്യുന്നവരുമായിരുന്നു. അവർ നമുക്ക് കീഴ്വണക്കം കാണിക്കുന്നവരുമായിരുന്നു” (21: 90).

യേനും പ്രതിഫലം ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ടും നടത്തുന്ന പ്രാർത്ഥനയാണ് ‘ഇബാദത്തിന്റെ കാതലെന്ന് വ്യക്തമായി. ഈ യേവും പ്രതിഫലം ആഗ്രഹിക്കലും ഏത് രീതിയിലുള്ളതാണെന്നും ‘കൂർആൻ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ

“അവർ അവരുടെ രക്ഷിതാവിനെ അദൃശ്യമായ മാർഗത്തിലൂടെ യേപ്പെടുന്നവരാണ്” (21: 49).

ഈ വിവരണത്തിൽ നിന്നും ‘അഭൗതികമായ മാർഗത്തിലൂടെ ഉപദ്രവത്തെ യേപ്പെട്ടോ പ്രതിഫലത്തെ ആശിച്ചോ മനുഷ്യൻ ചെയ്യുന്ന പ്രാർത്ഥനയാണ് ‘ഇബാദത്ത് എന്ന വ്യക്തമായി. ദാനവും വ്രതവും തീർത്ഥയാത്രയും ബലിയും ജനസേവനവും ചെയ്യുന്ന വിശ്വാസിയുടെ മനസ്സിൽ അഭൗതികമായ അനുഗ്രഹം ലഭിക്കണമെന്നും ശിക്ഷ ഒഴിവാകണമെന്നുമുള്ള പ്രാർത്ഥനയുണ്ടായിരിക്കും. മനുഷ്യകഴിവിൽ പെട്ട ഏത് കാര്യവും മനുഷ്യർ തമ്മിൽ എത്ര താഴ്മയോടെ അപേക്ഷിച്ചാലും അതിന് ‘പ്രാർത്ഥന’ എന്ന് ഭാഷയിലോ സാങ്കേതികമായോ പ്രയോഗിക്കാറില്ല.

അഭൗതികമായ രീതിയിൽ ഏതെങ്കിലും കാര്യസാധ്യത്തിനായി പ്രാർത്ഥിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവോട് മാത്രമാണെങ്കിൽ അത് അല്ലാഹുവിനുള്ള ‘ഇബാദത്താണ്. അതിനാൽ തന്നെ അത് തൗഹീദാണ്. അല്ലാഹു അല്ലാത്ത മറ്റാരോടേങ്കിലുമാണെങ്കിൽ അത് തൗഹീദിന് വിരുദ്ധവും ശിർക്കുമാണ്. ഈ നിലയ്ക്ക് ‘ഇബാദത്തിന് മലയാളത്തിൽ നിരുപാധികം പറയാവുന്ന ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ തർജമ ‘ആരാധന’ എന്നത്രെ. പരമ്പരാഗതമായി മലയാളികൾ ‘ഇബാദത്തിന് നൽകുന്ന തർജമയും ഇത് തന്നെ. കക്ഷിഭേദമെന്തു എല്ലാവരും ഈ തർജമ അംഗീകരിച്ചുപോരുകയും ചെയ്തു.

‘ഇബാദത്ത്’ അല്ലാഹുവിന് അർപ്പിച്ചാൽ ഒരൊരു മുസ്‌ലിമായി: അത് മറ്റാർക്കെങ്കിലും അർപ്പിച്ചാൽ അവൻ ഇസ്‌ലാമിൽ നിന്ന് പുറത്തുപോകുമെന്നും മനസ്സിലാക്കി അഥവാ അല്ലാഹു അല്ലാത്തവർക്ക് ‘ഇബാദത്ത് അർപ്പിച്ചാൽ അവൻ മുശ്രിക്കാ(അല്ലാഹുവിൽ പങ്കു ചേർത്തവൻ)യിത്തീരും. ശിർക്ക് അല്ലാഹു പൊരുന്ന പാപമത്രെ. ആരാധന അല്ലാഹുവിനല്ലാത്ത അർപ്പിക്കാൻ പാടില്ല എന്ന കാര്യത്തിൽ ആർക്കും ഭിന്നാഭിപ്രായമില്ല. അനുസരണത്തിന്റേയും അടി

മവൃത്തിയുടേയും കാര്യം അപ്രകാരമാണോ?

إياك نعبد ‘നിനക്കു മാത്രം ഞങ്ങൾ ‘ഇബാദത്ത് ചെയ്യുന്നു’ വെന്ന് അനേകം തവണ പ്രതിജ്ഞചെയ്യാൻ കല്പിക്കപ്പെട്ടവരാണ് മുസ്‌ലിംകൾ. അതേസമയം പലരേയും അനുസരിക്കുവാൻ ആജ്ഞാപിക്കപ്പെട്ടവരുമാണ്. വിശ്വാസികളായ അടിമകൾ തങ്ങളുടെ യജമാനന്മാർക്ക് അടിമവേല ചെയ്തിരുന്നതിനെ നബി(സ) ശിർക്കായി വിശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇസ്‌ലാം അടിമകളുടെ മോചനത്തിന് വലിയ പ്രാധാന്യം കല്പിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നതും സത്യന്തരായ മനുഷ്യരെ അടിമകളാക്കി മാറ്റാൻ അനുവദിച്ചിട്ടില്ല എന്നതും വാസ്തവമാണ്. എന്നാൽ ഒരിക്കലും അടിമവൃത്തി **إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ** എന്നതിന് വിരുദ്ധമാണെന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടില്ല.

ഈ വിവരണത്തിൽ നിന്നും അല്ലാഹു അല്ലാത്ത അനുസരിക്കപ്പെടാൻ അർഹതയുള്ള ആരുമില്ല എന്നതോ; സൃഷ്ടികൾക്ക് അടിമവൃത്തി ചെയ്യുന്നത് ശിർക്കാണെന്നതോ **إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ** വിന്റെ താല്പര്യത്തിൽ പെടുമെന്ന് മനസ്സിലാക്കാവതല്ലെന്ന് വ്യക്തമായി. അനുസരണവും അടിമവേലയും ‘ഇബാദത്തിന്റെ വിവരണത്തിൽ കടത്തിക്കൊണ്ടുവരുന്നതോട് കൂടി ഇസ്‌ലാം അപ്രായോഗികമായിത്തീരും. സൃഷ്ടികളിൽ പലരേയും പല കാര്യത്തിലും അനുസരിക്കാൻ ജീവിക്കാൻ സാധ്യമല്ലല്ലോ?

അടിമവേലയും ‘ഇബാദത്തും

നബി(സ)യുടെ കാലത്ത് തൗഹീദി സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ട് ഇസ്‌ലാം ആശ്ലേഷിച്ചവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അടിമകളുണ്ടായിരുന്നു. അവർ യജമാനന്മാർക്ക് അടിമവേല ചെയ്യുന്നതിനെ തൗഹീദിനു വിരുദ്ധമായി നബി(സ) ഗണിച്ചിട്ടില്ല. അടിമവേല യജമാനന്മാർക്ക് അർപ്പിച്ചുകൊണ്ട് തന്നെ അവർ ‘ഇബാദത്ത് (ആരാധന) അല്ലാഹുവിനു മാത്രം അർപ്പിക്കുന്ന ഏകദൈവവിശ്വാസികളായി ജീവിച്ചു. അതിനാൽ തന്നെ ‘ഇബാദത്തിന് അടിമവേല എന്ന തർജമ അനുയോജ്യമല്ല. പ്രസിദ്ധമായ **لِسَانِ الْعَرَبِ** ൽ ഇപ്രകാരം കാണാം:

وَأَمَّا عَبْدٌ خَلَّمَ مَرْكَهً فَلَا يُقَالُ عَبْدٌ

അടിമ യജമാനന് അടിമവേല ചെയ്താൽ ‘ഇബാദത്ത് ചെയ്തു എന്ന് പറയുക പറ്റാത്ത അടിമവേലയും ‘ഇബാദത്തും ഒന്നല്ലെന്ന് വ്യക്തം. ഈ അർത്ഥകല്പനയിൽ അടിമകൾക്കിടയിൽ ഭിന്നാഭിപ്രായമില്ല.

‘ഇബാദത്തിന്റെ അർത്ഥത്തിലേക്ക് അടിമവേലയും കൂടി ചേർക്കുന്ന ഇപ്രകാരം വാദിക്കുന്നു: **عَبْدٌ** എന്നാൽ അടിമ എന്നർത്ഥം. **عَبْدٌ** ൽ അടിമവേലയും അതിനാൽ **عَبْدٌ** എന്നോ **عَبْدَانِ** എന്നോ കേട്ടുമാത്രയിൽ ഒരു ‘അറബിയുടെ ഹൃദയത്തിൽ ആദ്യമായി

രൂപപ്പെട്ടുവരുന്നത് അടിമത്തമെന്ന ഭാവനയാണ് 'ഇബ്രാഹിം' ഒരു സമഗ്രപഠനം (പഴയ പതിപ്പ്) പേജ്: 46). ഈ പ്രസ്താവനയുടെ ശരിയും തെറ്റും നമുക്ക് അപഗ്രഥിച്ചുനോക്കാം.

വിശുദ്ധ 'കുർആൻ പ്രഖ്യാപിച്ചു:

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِلَٰهًا

'തന്നെയല്ലാതെ നിങ്ങൾ ആരാധിക്കരുതെന്ന് നിന്റെ രക്ഷിതാവ് വിധിച്ചിരിക്കുന്നു' (17: 23).

മേൽ വാദഗതിയനുസരിച്ച് ഈ ആഹ്വാനം കേട്ടപ്പോൾ 'അറബികൾ ആദ്യമായി ഗ്രഹിച്ചിരിക്കുക അവരിലുണ്ടായിരുന്ന അടിമവൃത്തി ഏകദൈവത്വത്തിന് വിരുദ്ധമാണെന്നായിരിക്കുമല്ലോ? എന്നാൽ നബി('സ) യുടെ കാലത്ത് 'അറേബ്യയിൽ വിശ്വാസികളായ അടിമകളും അവിശ്വാസികളായ അടിമകളുമുണ്ടായിരുന്നു. വിശ്വാസികളായ അടിമകൾ ഇസ്‌ലാം ആശ്വേഷിച്ചതിനുശേഷവും തങ്ങളുടെ അധ്വാനം യജമാനന്മാർക്ക് തന്നെ അർപ്പിച്ചിരുന്നു. ലൗകികമായ ഈ അടിമവൃത്തി ഉപേക്ഷിച്ചാലേ عبادَة അല്ലാഹുവിന് മാത്രം അർപ്പിച്ചവനാകൂ എന്ന് അവർ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നില്ല എന്ന് വ്യക്തം. അതോടൊപ്പം യജമാനനോടുള്ള ലൗകികമായ ബാധ്യതയും അല്ലാഹുവോടുള്ള മതപരമായ ബാധ്യതയും ഒന്നിച്ചു നിറവേറ്റിയിരുന്ന സത്യവിശ്വാസികളായ അടിമകളെ നബി('സ) പ്രശംസിച്ചതായും കാണുന്നു. ഇതിൽ നിന്ന് നാം എന്താണ് മനസ്സിലാക്കേണ്ടത്?

'അബ്ദു' (അടിമ) എന്ന പദം അലൗകികമായ ദാസ്യം സ്വീകരിച്ചവനും ലൗകികമായ ദാസ്യവേല ചെയ്യുന്നവനും ഒരുപോലെ പ്രയോഗിക്കാറുള്ളതാണ്. 'അബ്ദുശ്ശംസ് (സുര്യദാസൻ) എന്ന പേര് ആരാധനാഭാവമുള്ള അലൗകിക അടിമത്തത്തെ കുറിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവല്ലാത്ത ആരുടെയെങ്കിലും അടിമത്തം ഈ അർത്ഥത്തിൽ സ്വീകരിക്കുന്നവൻ മുശ്ശരിക്കാണെന്നതിൽ പക്ഷാന്തരമില്ല. എന്നാൽ 'അബ്ദു' ഉമയ്യ (ഉമയ്യയുടെ അടിമ) എന്ന വാക്ക് ലൗകികമായ അടിമത്തത്തെയെന്ന് കുറിക്കുന്നത്. 'ഇബ്രാഹിം'നെപ്പറ്റിയുള്ള ചർച്ചകളിൽ 'ഉബുദിയ്യത്ത്' എന്ന പദം പ്രയോഗിക്കാറുണ്ട്. പ്രസ്തുത പദം കൊണ്ട് അവിടെ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് ആരാധനാഭാവത്തോടെയുള്ള അലൗകിക അടിമത്തമാണ്. ലൗകികമായ അടിമത്തത്തിന് 'അറബിയിൽ ٢٧ എന്ന പദമാണ് വ്യാപകമായി പ്രയോഗിക്കാറുള്ളത്. ഈ രണ്ടുതരം അടിമത്തവും കൂട്ടിക്കുഴക്കാതിരുന്നാൽ കാര്യം എളുപ്പം വ്യക്തമാകും.

അനുസരണവും ആരാധനയും.

'ഇബ്രാഹിം' അനുസരണം എന്ന തർജ്ജമ എത്രമാത്രം അനുയോജ്യമാകുമെന്ന് പരിശോധിക്കാം. ഈ അർത്ഥം സ്വീകരിക്കുമ്പോൾ അല്ലാഹുവിന് യല്ലാതെ മറ്റാരെയും അനുസരിക്കാൻ പാടില്ല എന്നായിത്തീരും. اَللّٰهُ اَكْبَرُ എന്ന കലിമയുടെ പൊരുൾ. എന്നാൽ പ്രവാചകന്മാർ, മാതാപിതാക്കൾ, നേതാ

ക്കൾ, തുടങ്ങി പലരെയും അനുസരിക്കുവാൻ കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതായി പരിശുദ്ധ 'കുർആൻ'ിലും തിരുസുന്നത്തിലും ധാരാളം കാണാം. സുറത്തുനനീസാഇൽ അല്ലാഹു പറയുന്നു:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ

"സത്യവിശ്വാസികളേ, നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവെ അനുസരിക്കുക. (അല്ലാഹുവിന്റെ) ദൂതനെയും നിങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള കൈകാര്യകർത്താക്കളെയും അനുസരിക്കുക" (4: 59)

ഈ വസ്തുത ചൂണ്ടിക്കാണിക്കപ്പെട്ടു. അതിനാൽ 'ഇബ്രാഹിം' അനുസരണം എന്ന് അർത്ഥം പറയാവതല്ല എന്ന് വ്യക്തമാക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. 'ഇബ്രാഹിം'ന്റെ അർത്ഥത്തിലേക്ക് അനുസരണം കൂട്ടിച്ചേർത്തവർ ഇതിന് മറുപടിയായി ഇപ്രകാരം വാദിച്ചു: "ഇവിടെ اطيعوا എന്ന ക്രിയ രണ്ടു തവണ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവിനെ അനുസരിക്കുക എന്ന അർത്ഥത്തിൽ തന്നെയാണ് റസൂലിനെയും അനുസരിക്കാൻ കല്പിച്ചതെങ്കിൽ ഈ ആവർത്തനം ആവശ്യമില്ലായിരുന്നു. 'കുർആനിൽ അത്തരം ഭാഷാഭാഷം വരാവതല്ലല്ലോ. അതിനാൽ അല്ലാഹുവെ അനുസരിക്കാനാജ്ഞാപിച്ചത് അതിന്റെ സമ്പൂർണ്ണവും നിരൂപാധികവുമായ അർത്ഥത്തിലും റസൂലിനെയും ഉലൂൽഅറിനെ (കൈകാര്യകർത്താക്കളെയും) അനുസരിക്കാൻ കല്പിച്ചത് സോപാധികമായ അർത്ഥത്തിലുമാണ്" ('ഇബ്രാഹിം' ഇസ്‌ലാമിൽ-സംശയങ്ങളും മറുപടിയും പേ: 31)

ഇവിടെ അനുസരണത്തെ രണ്ടായി വിഭജിച്ചു. സോപാധിക അനുസരണം, നിരൂപാധിക അനുസരണം എന്നിവയാണവ. 'ഇബ്രാഹിം'ന്റെ വരുതിയിൽ വരുന്നത് നിരൂപാധിക അനുസരണം മാത്രം. അത് അല്ലാഹുവിന് മാത്രമേ അർപ്പിക്കാൻ പാടുള്ളൂ. അതിനാൽ തന്നെ നബി('സ)യെ നിരൂപാധിക അനുസരിക്കണമെന്ന് ഇസ്‌ലാം ഒരിടത്തും പഠിപ്പിച്ചിട്ടില്ല ('ഇബ്രാഹിം' ഒരു ലഘുപരിചയം പേജ്: 66) എന്നിങ്ങനെ അനുസരണത്തിന് ഉപാധികൾ വെച്ചുകൊണ്ടുള്ള വ്യാഖ്യാനം നിലവിൽ വന്നു.

'കുർആനിൽ اطيعوا എന്ന ക്രിയ ആവർത്തിക്കാതെ തന്നെ വന്നിട്ടുണ്ടെന്നും അല്ലാഹുവിനെയും റസൂലിനെയും ചേർത്തുപറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നുമുള്ള കാര്യം സുവിചിതമാണ്.

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവെയും റസൂലിനെയും അനുസരിക്കുക. നിങ്ങൾ അനുഗൃഹീതരായേക്കാം. (3: 132).

ഈ വാക്യം മേൽ വാദഗതിയെ തകർക്കുന്നതല്ല. ഇത് ചൂണ്ടിക്കാണിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ പുതിയൊരു സമീപനത്തിൽ അഭയം തേടാൻ ആ വാദഗതി

ക്കാർ നിർബന്ധിതരായി. പ്രവാചകനുള്ള അനുസരണം ഒരേസമയം തന്നെ സോപാധികവും അതേസമയം തന്നെ നിരുപാധികവുമാണെന്ന് വിശദീകരിച്ചു (ജമാഅത്തെ ഇസ്ലാമിയും വിമർശകരും പേ. 34). ഏതായാലും പ്രവാചകനെ നിരുപാധികം അനുസരിക്കണം എന്ന് വന്നു. നിരുപാധിക അനുസരണം ഇബാദത്തുമാണ്. പ്രവാചകനെ നിരുപാധികം അനുസരിക്കുന്നതിലൂടെ ഒരാൾ മുശ്റിക്കായിത്തീരുകയാണ് വന്നു. ഈ വസ്തുതയിൽ നിന്ന് തന്നെ 'ഇബാദത്തിന് നിരുപാധിക അനുസരണം എന്ന് തർജ്ജമ ചെയ്യുന്നത് യുക്തമല്ലെന്ന വ്യക്തം.

സോപാധിക, നിരുപാധിക വിഭജനം അനുസരണത്തെ 'ഇബാദത്തിന്റെ തർജ്ജമയായി പ്രയോഗിക്കുന്നതിന് പ്രയോജനപ്പെടുന്നില്ല എന്ന് വ്യക്തമായി. ഈ വാദഗതികൾ മുമ്പോട്ട് വെച്ചവർ മറ്റൊരു വാദഗതിയെ ഇതിന്റെ ന്യായീകരണത്തിനായി സമർപ്പിക്കുന്നു. 'പരമമായ നിയമനിർമ്മാണാധികാരവും വിധികർത്തൃത്വവും അല്ലാഹു അല്ലാത്തവർക്ക് വകവെച്ചുകൊടുത്തുകൊണ്ടുള്ള അനുസരണമാണ് ശിർക്കായ്ക' ('ഇബാദത്ത്: ഒരു സമഗ്ര പഠനം-പുതിയ പതിപ്പ് പേ. 287ന്റെ സംഗ്രഹം) ഇതാണവസാനമായി ഉയർന്നുവന്ന വാദം. ഈ വാദഗതിക്കാർ തന്നെ നേരത്തെ വ്യക്തമാക്കിയ നിലപാട് ഇവിടെ ചേർത്തുവായിക്കുക: "ഇന്ത്യയിലുള്ള മുസ്ലിംകളാരും ഇന്ദിരാഗാന്ധി അനുവദിക്കുന്നതെന്തും ഹലാലും നിരോധിക്കുന്നതെന്തും ഹറാമുമാണെന്ന് വിശ്വസിക്കുകയോ നിരുപാധികമായ നിയമനിർമ്മാണത്തിനുള്ള അധികാരം അവർക്ക് വകവെച്ചുകൊടുക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല..... അതിനാൽ അവരൊന്നും തന്നെ പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ നിയമങ്ങൾ പാലിക്കുക വഴി അവർക്ക് 'ഇബാദത്ത് ചെയ്യുന്നില്ല' (പ്രബോധനം പുസ്തകം: 32 ലക്കം: 3). മുസ്ലിംകളാരും തന്നെ ഇത്തരം നിയമനിർമ്മാണാധികാരം പരമാണെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നത് കാലത്തോളം രാഷ്ട്രീയരംഗത്ത് അനുസരണ ശിർക്ക് അനുഷ്ഠിക്കുന്നുവെന്ന് വാദിക്കുന്നത് ഒട്ടും ശരിയല്ലെന്ന് വ്യക്തമായി.

അനുസരണത്തെ എങ്ങനെ വികസിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുവന്നാലും അത് 'ഇബാദത്തിന്റെ നേർക്കുനേരെയുള്ള തർജ്ജമയായി പ്രയുക്തമാക്കാവുന്നതല്ലെന്ന കാര്യം സത്യം സ്പഷ്ടമാണ്. മേൽ വാദഗതിയിൽ അനുസരണമല്ല പരമാധികാര വിഭാവനമാണ് മൗലികമെന്നും വെളിവാ.

അനുസരണവും ആരാധനയും തമ്മിലുള്ള വ്യതിരിക്തത വ്യക്തമാക്കുന്ന വിധം നബി(സ) നടത്തിയ ഒരു പ്രസ്താവന കാണുക:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ، لَا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا، وَلَا تَكْفُرُ بِهِ شَيْئًا، وَلَا تَكُونُ لَهُ طَاعَةٌ

'നിങ്ങളുടെ ഈ നാട്ടിൽ (മക്ക) താൻ ആരാധിക്കപ്പെടുന്നത് സംബന്ധിച്ച് വിശ്വാസം നിരാശപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അവൻ അനുസരണം ഉണ്ടായേക്കാം അതുകൊണ്ട് അവൻ തൃപ്തിപ്പെടും.'

'ഹജ്ജത്തുൽ വിദാ' ഇന്ന് ശേഷം നടത്തിയ ഈ പ്രസ്താവന പ്രസ്താവമാണ്. ആരാധനയുണ്ടാവില്ല, അനുസരണമുണ്ടാകും എന്ന് പറഞ്ഞാൽ ആ

ധനയും അനുസരണവും ഒന്നല്ലെന്ന് വ്യക്തം. അനുസരിച്ചാൽ 'ഇബാദത്താകുകയുമില്ല.

ഒരാളുടെ കല്പന അനുസരിക്കുന്നത് മൂലം അഭൗതികമായ അനുഗ്രഹം ലഭിക്കുമെന്ന് വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നുവെങ്കിൽ അത് അയാൾക്കുള്ള ആരാധനയാണ് എന്നതിൽ പക്ഷാന്തരമില്ല. ഭൗതികമായ സഹായമോ സഹകരണമോ പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് മാത്രമാണ് ഒരാളുടെ കല്പന അനുസരിക്കുന്നതെങ്കിൽ അത് 'ഇബാദത്താവുകയുമില്ല. ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ അനുസരണമല്ല പ്രശ്നം അനുസരണത്തിന്റെ പ്രേരകമെന്ന്, അനുസരിക്കുന്ന കാര്യം ഏത് എന്നതാണു പ്രശ്നം. കല്പിച്ച കാര്യം ദൈവനിഷേധപരമാണെങ്കിൽ അനുസരണം ദൈവനിഷേധം അഥവാ 'കുഫർ' ആയിരിക്കും. അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരെ ആരാധിക്കാനാണ് കല്പനയെങ്കിൽ അതനുസരിക്കുന്നത് 'ശിർക്കായ്ക' ആയിരിക്കും. അധർമികമായ ഒരു കാര്യം ചെയ്യാനാണ് കല്പനയെങ്കിൽ അതനുസരിക്കുന്നത് പാപമായിരിക്കും.

ചിലപ്പോൾ അനുസരണക്കേടും 'ഇബാദത്താകാറുണ്ട്. 'ഈസാനബി' (അ)യെ കൈസ്തവർ ആരാധിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും അനുസരണമുണ്ടായിട്ടില്ല. അവർ യഥാർത്ഥത്തിൽ 'ഈസാനബി' (അ)യെ ധിക്കരിക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. അപ്പോൾ അനുസരണമല്ല അഭൗതികമായ അറിവിലും കഴിവിലുമുള്ള വിശ്വാസമാണ് നിർണായകം. ആ വിശ്വാസത്തോടെ ചെയ്യുന്ന വണക്കമാണ് 'ഇബാദത്ത്. അദ്യശ്യജ്ഞാനം ആരോപിക്കപ്പെടുന്ന ജ്യോത്സ്യന്റെയും പ്രശ്നക്കാരന്റെയും അടുക്കൽ പോയി വല്ലതും ചോദിക്കുകയും അവർ പറയുന്നത് വിശ്വസിക്കുകയും അതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്താൽ അത് ശിർക്കായ്ക എന്ന് പ്രവാചകൻ പറഞ്ഞത് അതുകൊണ്ടാണല്ലോ.

അല്ലാഹുവിന് കല്പിക്കുന്നതു പോലുള്ള സ്ഥാനം സ്വന്തം ഇച്ഛക്കോ സമ്പത്തിനോ അധികാരത്തിനോ രാഷ്ട്രത്തിനോ പാർട്ടിക്കോ ഇസത്തിനോ കല്പിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവിന് 3: (സൂറ) ആക്കുക എന്ന അടിസ്ഥാനത്തിൽ ശിർക്കായ്ക എന്ന് 'കുർആനിൽ നിന്നും 'ഹദീ'സിൽ നിന്നും ഗ്രാഹ്യമാകുന്നുവെന്ന കാര്യത്തിൽ ഭിന്നഭിന്നമില്ല. സമ്പത്തിന് പരമപ്രാധാന്യം നൽകിയ സുഹൃത്തിന്റെ നിലപാടിനെ വിമർശിക്കുന്ന സത്യവിശ്വാസിയുടെ പ്രസ്താവന 'കുർആൻ ഉദ്ധരിക്കുന്നുണ്ട്. അതിപ്രകാരമാണ്:

لَكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا
എന്നാൽ (എന്റെ വിശ്വാസമിതാണ്:) അവൻ അഥവാ അല്ലാഹുവാകുന്നു എന്റെ രക്ഷിതാവ്. എന്റെ രക്ഷിതാവിനോട് യാതൊന്നിനെയും ഞാൻ പങ്കു ചേർക്കുകയില്ല' (18: 38).

ഇവിടെ അല്ലാഹുവിന് കല്പിക്കുന്നത് പേർലുള്ള സ്ഥാനം ധനത്തിനു കല്പിച്ച അഥവാ ദൈവികവിധിയെ അവഗണിച്ചു ധനമോഹത്തിന് പ്രാമുഖ്യം നൽകിയ വ്യക്തിയുടെ നിലപാടിനെ പരോക്ഷരൂപത്തിൽ ശിർക്കായി വ്യവഹരി

ച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ നിലപാട് ഒരർത്ഥത്തിൽ കുഫ്റാണ്. ഇവിടെ അഭൗതികതയില്ല. നേർക്കുനേരെ ഇബാദത്തുമില്ല. കാരണക്കാരനെ കാര്യത്തിലേക്ക് ചേർത്തു പറയുക എന്നത് ഭാഷയിൽ സുവിദിതമായ കാര്യമാണ്. ആദമി ('അ)നേയും ഹവ്വ ഇനേയും സാർഗത്തിൽ നിന്ന് പുറത്തുളാൻ കാരണക്കാരൻ പിശാചാണ്. എന്നാൽ പുറത്തുള്ളിയത് അല്ലാഹുവാണ്. 'അവൻ അവർ രണ്ടുപേരെയും പുറംതള്ളി' **فَأَخْرَجَهُمَا** എന്ന് പിശാചിലേക്ക് ചേർത്തുപറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരം അല്ലാഹു അല്ലാത്തവർക്കുള്ള 'ഇബാദത്തിന് പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന ശക്തി എന്ന നിലക്ക് പിശാചിനെ **مَعْبُود** ആയി ഗണിക്കുന്നതുപോലെ അല്ലാഹുവിനുള്ള 'ഇബാദത്തിൽ നിന്ന് പിന്തിരിപ്പിക്കുകയും അല്ലാഹുവെ തീർത്തും അവഗണിക്കാൻ പ്രേരകമായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്ന വിധത്തിൽ മുകളിൽ പറഞ്ഞ ഘടകങ്ങൾക്ക് സ്ഥാനം കല്പിക്കപ്പെടുമ്പോൾ ആ ഘടകങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന് **مُ** (തുല്യമോ പകരമോ ആയി ഗണിക്കപ്പെടുന്നത്) ആയിത്തീരുന്നു. ഈ നിലയിൽ ഏത് വസ്തുവിനും സ്ഥാനം കല്പിക്കുന്നത് ഒരർത്ഥത്തിൽ ശിർക്കാകുന്നു. അതോടൊപ്പം കുഫ്റും.

ഭരണവും/ഇബാദത്തും

'ഭരണമില്ലാത്ത ദീൻ ഭൂമിയിൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെടാത്ത സങ്കല്പവിദ്യ പോലെയാണ്' ('ഖുതുബാത്ത് (പഴയ പതിപ്പ്) പേ: 398) എന്നാണ് ഈ ദൃശ്യചിന്താഗതിക്കാർ ഉന്നയിക്കുന്ന മറ്റൊരു വാദഗതി. ഈ സിദ്ധാന്തം സ്ഥാപിക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് 'ഇബാദത്ത് എന്ന അടിസ്ഥാന സംജ്ഞയിൽ ആരാധന എന്നതിനൊപ്പം അനുസരണം, അടിമവൃത്തി എന്നിവ ചേർത്തുപറയൽ അനിവാര്യമാണെന്ന് വാദിച്ചത്. 'ഭരണാധികാരികളെ അനുസരിക്കുന്നത് അവർക്കുള്ള 'ഇബാദത്താണ്. ഏകാധിപത്യത്തിന് പകരം ജനാധിപത്യം വന്നാൽ 'ലാത്ത' പോയി 'മനാത്ത' വന്നു എന്നതിലപ്പുറം യാതൊന്നും സംഭവിക്കുന്നില്ല' എന്നും വാദിക്കപ്പെട്ടു. ഭൂമിയിൽ ദൈവികഭരണം ('ഹുകുമത്തെ ഇലാഹി) സ്ഥാപിക്കലാണ് ഇസ്ലാമിക ജീവിതത്തിന്റെ ലക്ഷ്യമെന്നും അവർ വിശ്വസിക്കുന്നു.

മുസ്ലിംകൾ ഭരണം നടത്തുമ്പോൾ ദൈവികനിയമങ്ങളനുസരിച്ച ഭരിക്കണമെന്ന് പറയുന്നതും ദൈവികഭരണത്തിനുവേണ്ടി പരിശ്രമിക്കുകയെന്നതാണ് നമ്മുടെ ലക്ഷ്യമെന്ന് പറയുന്നതും ഒരുപോലെതല്ല. നമസ്കാരം, നോമ്പ്, 'സകാത്ത്', ഹജ്ജ് എന്നിവ ഭരണമാറ്റത്തിനുള്ള ഉപാധികളുമല്ല. പ്രവാചകന്മാരിൽ ഭരണം ലഭിച്ചവരും ലഭിക്കാത്തവരുമുണ്ട്. ഭരണാധികാരം ലഭിക്കാത്തതിനാൽ അവരുടെ ദീൻ സങ്കല്പവിദ്യയിൽനിന്നുവെന്ന് വാദിക്കുന്നത് എത്രമാത്രം അപഹാസ്യമാണ്! എന്നാൽ സർവ്വപ്രവാചകരും തൗഹീദ് തങ്ങളുടെ ദൗത്യത്തിന്റെ കാതലായ അംശമായി ഉന്നയിക്കുകയും അതിനു വേണ്ടി പോരാടുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇവരിൽ ആരുടെ ദീനും അപൂർണ്ണമായിരുന്നിട്ടില്ല.

(പ്രവാചകന്മാർ പ്രഥമമായി ജനമനസ്സുകളിൽ ആദർശാടിസ്ഥാനത്തിൽ

മുഹമ്മദ് നബി ('സ) ജനങ്ങളെ ഒരു മാറ്റത്തിന് വേണ്ടിയതിക്കുകയായിരുന്നു. മുഹമ്മദ് നബി ('സ) ജനങ്ങളെ മുന്നോട്ടു നയിക്കുന്നത് അല്ലാഹുവല്ലാത്ത മുഴുവൻ ആരാധ്യരോടും ഉള്ള ആദരവും വിശ്വാസവും അർപ്പണമനോഭാവവും മാറ്റിയെടുത്ത് തത്സ്ഥാനത്ത് കറകളുത്തെക്കവെബോധം കൂടിയിരുത്തി അതോടൊപ്പം ആ വിശ്വാസത്തിനനുസരിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങളും നിർദ്ദേശിച്ചു നടപ്പിലാക്കി. അതിന്റെ അനിവാര്യഫലമായി സ്വഭാവത്തിലും സംസ്കാരത്തിലും ഔന്നത്യമുള്ള ഒരു സമൂഹത്തെ വാർത്തെടുത്തു. ഈ സമൂഹത്തിന് പ്രവാചകൻ നേതൃത്വം നല്കി. ആത്മീയനേതൃത്വത്തിന് പുറമെ ഭരണപരമായ നേതൃത്വവും പ്രവാചകന് തന്നെയായിരുന്നു. എന്നാൽ എല്ലാ പ്രവാചകന്മാരും ഭരണപരമായ നേതൃത്വം കയ്യാളാൻ അവസരം ലഭിച്ചവരല്ല. ഒരു പ്രവാചകൻ ജീവിച്ചിരിക്കെതന്നെ മറ്റൊരാളെ ഭരണാധികാരിയാക്കിയതായി കൂർആൻ വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്.

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ دَنَا بِكُمْ فَأْتُوا بِكَلِمَاتٍ

'അവരോട് അവരുടെ പ്രവാചകൻ പറഞ്ഞു: അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് 'താല്പര'നായി നിയോഗിച്ചുതന്നിരിക്കുന്നു' (2: 247)

യുസുഫ് ('അ) മറ്റൊരു ഭരണാധികാരിയുടെ കീഴിൽ കൃത്രിമസ്ഥാനം വഹിച്ചതായും കൂർആൻ പറയുന്നു. പ്രവാചകന്മാരും/ഖലീഫന്മാരും നേതൃത്വം നല്കിയ ഭരണത്തിന് ദൈവികഭരണം ('ഹുകുമത്തെ ഇലാഹി) എന്ന് വിശേഷണം നല്കപ്പെട്ടതായി കാണുന്നുമില്ല. ഭരണം കയ്യിലായാൽ വിശ്വാസകാര്യങ്ങളൊക്കെ അധികാരം മുഖേന നടപ്പിലാക്കണമെന്ന സിദ്ധാന്തമോ പ്രയോഗമോ പ്രവാചകചരിത്രത്തിലില്ല.

പുരുക്കത്തിൽ പ്രവാചകന്മാർ പ്രബോധനത്തിന് നല്കിയ മുൻഗണനാക്രമത്തിന് മാറ്റംവരുത്തി എല്ലാറ്റിന്റെയും അടിസ്ഥാനമായ ഏകദൈവാരാധനയെക്കാരാഷ്ട്രീയ വ്യവസ്ഥക്ക് പ്രാധാന്യം നല്കുന്നത് പ്രമാണവിരുദ്ധമായ നാഖ്യാനമാകുന്നു. തൗഹീദ് പൂർത്തിയാകണമെങ്കിൽ ഭരണാധികാരം കൂടിയേ കഴിയൂ എന്ന് പറയുകയാണെങ്കിൽ ഇസ്ലാം എല്ലാ മനുഷ്യർക്കും പകർത്താൻ കഴിയാത്ത ആശയമാണ് എന്ന് പറയേണ്ടിവരും.

ഹാകിമിയ്യത്തും ആരാധനയും

ഭരണാധികാരം ദീനിന്റെ മൗലിക ഘടകമാണെന്ന് സ്ഥാപിക്കുവാനായി തിരഞ്ഞെടുത്ത വാദഗതികൾ നാം കണ്ടു. അതിന്റെ മറ്റൊരു വശമത്രെ വിധിനിർദ്ദേശം (**حَكْمِيَّة**) സംബന്ധിച്ച വീക്ഷാഗതി. ഈ വിഭാഗം വാദിച്ചവനായ അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരുടെ വിധി അംഗീകരിക്കൽ ശിർക്ക് (അല്ലാഹുവിൽ അർത്ഥം കൽപിക്കൽ) ആണെന്നാണ്. 'ലാ ഇലാഹ ഇല്ലാഹ്' എന്നതിന് 'ലാ' ഹാകിമിയ്യതയെ ഉദ്ദേശിക്കുകയും 'ഇല്ലാഹ്' (അല്ലാഹു അല്ലാതെ വിധികർത്താവില്ല) എന്ന് കൂടി അർത്ഥം കല്പിക്കുകയും ചെയ്യാനാകാത്ത ഭരണകൂടങ്ങളുടെ വിധികർത്തൃത്വം അംഗീകരിക്കുന്നത്

ശിർക്കാനെന്ന് വാദിച്ചു. **إِنْ الْحَكَمَ إِلَّا اللَّهُ** (വിധികർത്തൃത്വം അല്ലാഹുവിന് മാത്രമാകുന്നു) എന്ന ഒരു ആയത്തിന്റെ ഖണ്ഡമാണ് അതിന് തെളിവായുദ്ധരിക്കുന്നത്. ഈ വാക്യശകലം / കൂർആൻ മുന്നിടത് പ്രയുക്തമായിട്ടുണ്ട്. അൻ/ആ: 6, യൂസുഫ്: 40, 67 എന്നീ വാക്യങ്ങളിലാണത്. ദൈവികശിക്ഷതീരുമാനിക്കാനുള്ള അധികാരം, ആരാധനാമുറകൾ നിശ്ചയിക്കാനുള്ള അധികാരം, മനുഷ്യജീവിതപ്രശ്നങ്ങളിൽ ദൈവനിയന്ത്രണമെന്ന വിധി എന്നിവയെ സംബന്ധിച്ചാണ് പ്രസ്തുത വാക്യങ്ങളിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളത്.

ഇസ്ലാമിനേതര ഭരണകൂടങ്ങളുടെ ഏതൊരുവിധ വിധിയും സമീകരിക്കുന്നത് താ/ഹീദിന് നിരക്കാത്തതാണെന്ന് സ്മാപിക്കുന്നതിനായി ഉന്നയിക്കപ്പെടുന്ന മറ്റൊരു രേഖ:

وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ

'അല്ലാഹു അവതരിപ്പിച്ചതനുസരിച്ച് ആർ വിധിക്കുന്നില്ലയോ അവർ തന്നെയാകുന്നു അവിശ്വാസികൾ' (5: 44) എന്ന വാക്യഖണ്ഡവുമാണ് പ്രസ്തുത വാക്യശകലം. ഈ സൂറ: 45, 47 എന്നീ ആയത്തുകളിൽ ആവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. ഒരിടത്തുള്ള സമാപ്തിവാക്യം 'അവർ തന്നെയാണ് അക്രമികൾ' (**الظالمون**) എന്നും മറ്റേയിടത്ത് 'അവർ തന്നെയാണ് ധിക്കാരികൾ' (**الفاستقون**) എന്നുമാണ്.

ഈ രണ്ട് വാക്യഖണ്ഡങ്ങളാലും സ്മാപിതമാകുന്ന സംഗതി ഇപ്രകാരം വിവരിക്കപ്പെടുന്നു: 'ഭരണകാര്യങ്ങളിൽ അല്ലാഹുവല്ലാത്ത ആർക്കും ഒരു നിയമവും നിർമ്മിക്കാൻ പാടില്ല'. വിധിക്കുന്നവരും, വിധിയും വിവിധ തരത്തിലുണ്ടെന്ന വസ്തുത അവധാനതയോടെ ആലോചിക്കാതെ വന്ന വ്യാഖ്യാനമാണിത്. മൂന്നാം 'ഖലീഫ് ഉ'മ്യാൻ(റ)ന്റെ ഭരണകാലത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ രംഗപ്രവേശം ചെയ്ത 'ഖവാരിജുകൾ ഈ ആയത്തുകളെ രാഷ്ട്രീയാവശ്യത്തിന് ആദ്യമായി ദുരുപയോഗപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി. ഈ ആയത്തുകൾ പൊക്കിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ട് അവർ വാദിച്ചു: മധ്യസ്ഥരുടെ വിധി സമീകരിച്ചതിനാൽ 'അലി(റ)യും, മു'ആവിയ(റ)യും കാഫിറുകളായിത്തീർന്നുവെന്ന് സമീപകാലത്ത് ഉയർന്നുവന്ന വ്യാഖ്യാനം നീതി തേടി ഭൗതികകോടതികളെ സമീപിക്കുന്നതും സർക്കാർ നിയമം പാലിക്കുന്നതും ശിർക്കാനെന്നാണ്. അതിന് തെളിവെന്നോണം:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

'തീർച്ചയായും ഓരോ സമുദായത്തിലും നാം ദൂതനെ നിയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്, നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവെ ആരാധിക്കുകയും 'താ'ഗൂത്തിനെ' വെടിയുകയും ചെയ്യണം എന്ന (പ്രബോധനം ചെയ്യുന്നതിന് വേണ്ടി)' എന്ന വാക്യം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു. ഈ വാക്യത്തിലെ 'താ'ഗൂത്ത് എന്നതിന്റെ വിവക്ഷ ദൈവീകേതര ഭരണകൂടങ്ങളെന്ന് വാദിക്കപ്പെട്ടു.

ഇപ്പറഞ്ഞ വാദഗതി അതേപടി ശരിയാണെങ്കിൽ ഇന്ത്യയിലെ കോട

തികളെ സമീപിക്കുന്നതും മറ്റും ശിർക്കും കടുത്ത പാപവുമായിത്തീരുന്നതാണ്. കോടതിയിൽ വിധി പ്രസ്താവിക്കുന്ന ജഡ്ജിമാരിൽ പലരും വിധികർത്തൃത്വം അല്ലാഹുവിന് മാത്രമാണെന്ന് അംഗീകരിക്കുന്നവരല്ല. വിധി പ്രസ്താവിക്കുന്ന താക്കട്ടെ / കൂർആൻ നോക്കിയിട്ടുമല്ല; ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയിലെ വകുപ്പുകളെ ആധാരമാക്കിയാണ്. ഈ വാദഗതി ഉന്നയിച്ച പ്രസ്ഥാനം സർക്കാർ അതിന് നിരോധനമേർപ്പെടുത്തിയപ്പോൾ കോടതികളെ സമീപിച്ചു വിധി സമ്പാദിച്ചു. ഈ വിധി ശിർക്കോ കുഫറോ ആണോ? വൈരുദ്ധ്യങ്ങളുടെ തടവറയിൽ തലതല്ലാനാണ് ഇത്തരമൊരു പ്രസ്താവന അവരെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നത്.

ഇതിൽ നിന്നും ഈ വാക്യങ്ങളുടെ സാരാംശം ഉപരിപ്ലവമായി അഭിവിക്ഷിക്കുന്നത് അനുചിതമാണെന്ന് വ്യക്തമായി. എന്നാൽ ഇസ്ലാമികമായ ഭരണത്തിന് സാധ്യത കൈവന്ന സ്മലത്ത് മുസ്ലീം ഭരണാധികാരികൾ ശരീ'അത്തിനെ അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് മനുഷ്യനിർമ്മിത നിയമങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നത് ഉപര്യുക്ത / കൂർആൻ വാക്യത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരുമെന്ന കാര്യത്തിൽ സംശയമില്ല. അതിനപ്പുറം, മതത്തിന് വിരുദ്ധമല്ലാത്ത ഭൗതിക നിയമങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നത് കൊണ്ട് ആ നിയമനിർമ്മാതാവോ ആ നിയമം അനുസരിക്കുന്നവനോ മുശ്ശരിക്കാണെന്ന് പറയാവതല്ല. രാഷ്ട്രീയരംഗമടക്കം ഏതു ജീവിതമേഖലയിലേക്കും മതനിയമങ്ങൾക്ക് വിരുദ്ധമാകാത്ത വിധത്തിൽ ഭൗതികാഭിവൃദ്ധി പരിഗണിച്ചു നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്ന നിയമങ്ങൾ കേവലം ലൗകിക നിയമങ്ങൾ മാത്രമാണ്. അത്തരം നിയമങ്ങൾക്ക് ഈ ലോകത്ത് മാത്രമേ പ്രസക്തിയുള്ളൂ. അവയ്ക്ക് ദൈവികമായ യാതൊരു പവിത്രതയുമില്ല. അതുകൊണ്ട് തന്നെ അത് അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമനിർമ്മാണാധികാരത്തിനെതിരുമല്ല.

മൊത്തത്തിൽ ദൈവീകേതര നിയമങ്ങൾ എന്ന വാക്കിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്ന പലതരം നിയമങ്ങളുണ്ട്. ഒന്ന് ദൈവിക നിയമങ്ങളെന്ന വ്യാജനാമം ഉപയോഗിച്ച് പൂരോഹിതന്മാരും അവർതിപ്പിക്കുന്ന നിയമങ്ങൾ. ഈ നിയമങ്ങൾക്ക് ഒരു അഭൗതികമായ ഉറവിടം ചൂണ്ടിക്കാണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുമെന്ന് സ്പഷ്ടമാണ്. ആ നിയമം അംഗീകരിക്കുന്ന ആൾക്ക് അതിന്റെ ഉറവിടത്തോട് ആരാധനാഭാവമുണ്ടായിരിക്കുമെന്നും വ്യക്തമാണ്. തന്മൂലം അത് ദൈവേതരർക്കുള്ള 'ഇബാദത്തും അതുവഴി ശിർക്കുമായിത്തീരുന്നു. രണ്ട്, ദൈവിക നിയമങ്ങൾക്ക് വിരുദ്ധമായി ഭരണാധികാരികൾ നിർമ്മിക്കുന്ന നിയമങ്ങൾ. ഇത്തരം നിയമങ്ങളെ ഇഷ്ടപ്പെട്ട് അംഗീകരിക്കുന്നവർ മതനിഷേധിയാണെന്ന കാര്യത്തിൽ യാതൊരു സംശയത്തിനും അവകാശമില്ല. അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമത്തെ നിഷേധിക്കുകയാണല്ലോ അവർ ചെയ്യുന്നത്. എന്നാൽ മതവിരുദ്ധ നിയമങ്ങൾ അനുസരിച്ചുകൂടാ എന്ന നിലപാട് സ്വയം സമീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു വ്യക്തി ഏതെങ്കിലും സാഹചര്യത്തിൽ തെറ്റായ ഒരു നിയമം അനുസരിച്ചുപോയാൽ അവനെ പാപിയായിട്ടേ ഗണിക്കാവൂ. അഭൗതികമായ ഒരു പരിവേഷവും കൽപിക്കപ്പെടാത്ത ഒരു ഭരണാധികാരിയുടെ കല്പന അനുസരിക്കുന്ന വ്യക്തിയെ ഭരണകൂട

അതിന് ഇബ്രാഹിം ചെയ്യുന്നവനെന്ന് വിശുദ്ധ കൂർആനോ സഹിഹായ് ഹദീസോ വിശേഷിപ്പിച്ചിട്ടില്ല. മൂന്ന് ദൈവിക നിയമങ്ങൾക്ക് വിരുദ്ധമല്ലാത്ത ഭരണനിയമങ്ങൾ ഇത്തരം നിയമങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതും അനുസരിക്കുന്നതും ശിർക്കോ കൂഫറോ പാപമോ ആകുന്ന പ്രശ്നമില്ല. കാരണം അതിൽ ദിവ്യത്വകല്പനയോ മതനിഷേധമോ അടങ്ങിയിട്ടില്ല.

തങ്ങളുടെ പണ്ഡിത പുരോഹിതന്മാർക്ക് ദൈവികവിശുദ്ധി ഉള്ളവരെന്ന നിലയിൽ അപ്രമാദിത്വം കല്പിച്ച ജൂത-ക്രൈസ്തവരുടെ നിലപാട് ഒന്നാം ഗണത്തിൽ പെടുന്നു. അവർ മതനിയമങ്ങൾ നിർമ്മിച്ച് ഹലാലും ഹറാമും തീരുമാനിച്ചിരുന്നത് അംഗീകരിക്കുന്ന വേദക്കാരുടെ നിലപാട് തൗഹീദിന് വിരുദ്ധമാണെന്ന് കൂർആൻ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു:

اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ

‘അവരുടെ പണ്ഡിതന്മാരേയും പുരോഹിതന്മാരേയും അല്ലാഹുവിനു പുറമെ അവർ റബ്ബുകളാക്കി’ (9: 31)

‘ശരീ’അത്തിൽ ആരെങ്കിലും പുതിയതുണ്ടാക്കിയാൽ അവൻ അല്ലാഹുവിൽ പങ്കുചേർത്തു. *من شرع فقد أشرك* എന്ന് മുൻകാല പണ്ഡിതന്മാർ പറഞ്ഞതും ഈ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്.

ചെങ്കിസ്ഖാൻ ചമച്ചുണ്ടാക്കിയ ‘യാസി ക്’ എന്ന മതത്തെയോ അക്ബർ ചമച്ചുണ്ടാക്കിയ ‘ദീനെ ഇലാഹി’ എന്ന മതത്തെയോ അംഗീകരിക്കുന്നത് രണ്ടാമത്തെ ഗണത്തിൽ പെടുന്നു. ഇത് കൂഫറാണെന്ന കാര്യം അവിതർക്കിതമത്രെ.

ദൈവികനിയമങ്ങൾ അംഗീകരിക്കുന്ന മുസ്ലിംകൾ തന്നെ ലൗകിക കാര്യങ്ങളിൽ ഒട്ടേറെ നിയമങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നു. കൂടുമ്പത്തിനും സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും സംഘടനകൾക്കും രാജ്യത്തിനും ആവശ്യമായ പലതരത്തിലുള്ള നിയമങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാറുണ്ട്. ഇവയൊന്നുമെല്ലാം ഗണത്തിൽ പെടുന്നു. അവ അനുസരിക്കുന്നത് ശിർക്ക് അല്ല. യൂസുഫ് (അ) ഈജിപ്തിൽ രാജാവിന്റെ ഖജനാവ് കൈയാളിയപ്പോൾ തന്റെ അനുജൻ ബിൻ യാമീനെ പിടിച്ചുവയ്ക്കാൻ സൂത്രപ്രയോഗിച്ചത് പ്രസിദ്ധമാണ്. കാരണം

ما كان لياخذ أخاه في دين الملك

(രാജാവിന്റെ നിയമമനുസരിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന് തന്റെ സഹോദരനെ പിടിച്ചുവയ്ക്കാൻ പറ്റുമായിരുന്നില്ല) (12: 7). ആ രാജാവിന്റെ നിയമം ദൈവികമല്ല അതനുസരിച്ച് ശിർക്കുമല്ല. തെറ്റുപോലുമല്ല.

ഇവയെല്ലാം ഈ അർത്ഥത്തിൽ ഒരു രാജ്യത്തെ ഭരണഘടന അനുസരിച്ച് ജീവിക്കുന്നത് തൗഹീദിന് വിരുദ്ധമായ നിലപാടല്ല. ആരാധനാ-പ്രബോധന സാത്ത്വ്യം അനുവദിക്കുന്ന, നിഷിദ്ധ കാര്യങ്ങൾ മുസ്ലിംകളുടെ മേൽ അടിച്ചേല്പിക്കാത്ത ഭരണകൂടങ്ങൾക്കെതിരിൽ ജിഹാദിന് പുറപ്പെടേണ്ടതില്ല. പ്രവാചകന്മാരുടെ ചരിത്രം ഇതിന് സാക്ഷിയാണ്. എന്നാൽ മതത്തിന് രാഷ്ട്രീയ ആഖ്യാനം

മുഖാവർ തൗഹീദിന്റെ മുന്നണിപ്പോരാളിയായ ഇബ്റാഹിം നബി (അ)യെ തൗഹീദിന്റെ കിരാതഭരണത്തിനെതിരെ ശബ്ദമുയർത്തിയ കേവല വിപ്ലവകാരിയല്ല. മുമ്പാകെ നബി (സ)യെ താഇഫിലെ ഭൂപ്രഭുക്കൾക്കെതിരെ പടനയിച്ച ചരിത്രകർത്താവായും ചിത്രീകരിച്ച് പ്രവാചകത്വത്തിന്റെ സ്വത്വം നഷ്ടപ്പെടുത്തുകയും ദീനിനെ കേവല രാഷ്ട്രീയവ്യവഹാരമായി തരം താഴ്ത്തുകയുമാണ് ചെയ്യുന്നത്.

ഈ ഒരു സത്യവിശ്വാസിക്ക് തന്റെ വിശ്വാസത്തിന് കോട്ടം തട്ടാതെ ഇസ്ലാമിക രാഷ്ട്രത്തിലും മതനിരപേക്ഷ രാഷ്ട്രത്തിലും ജീവിക്കാൻ സാധിക്കും. തന്റെ മതവിശ്വാസത്തിന് ഭംഗം വരാത്ത രീതിയിൽ അവിടങ്ങളിലെ മതവിരുദ്ധ മല്ലാത്ത നിയമങ്ങൾക്ക് കീഴൊതുങ്ങി ജീവിക്കുന്നതിന് യാതൊരു തകരാറുമില്ല. അല്ലാത്തവിനെ മാത്രം ആരാധിച്ചുകൊണ്ട് ജീവിക്കാൻ കഴിയാത്ത സാഹചര്യം ഒരു നാട്ടിൽ സംജാതമായാൽ അവിടെ നിന്ന് പലായനം (ഹിജ്ര) ചെയ്യണമെന്നാണ് നിർദ്ദേശം.

ഈ ഉപരിസൂചിത രാഷ്ട്രീയ ചിന്താധാര അവതരിപ്പിക്കുന്നവർ പ്രായോഗികജീവിതത്തിൽ മറ്റുള്ളവരിൽ നിന്ന് യാതൊരു തരത്തിലും ഭിന്നരായി കാണപ്പെടുന്നില്ല. ഈ വസ്തുത ഈ സിദ്ധാന്തവൽക്കരണത്തിന്റെ അപ്രായോഗികതയെ വിളിച്ചോതുന്നു. ജനാധിപത്യക്രമത്തിൽ തങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന വോട്ട് ഇബ്രാഹിം മറ്റുള്ളവർ ചെയ്യുന്ന വോട്ട് ശിർക്കുമാണ് എന്ന വാദഗതിക്ക് യാതൊരു സൈദ്ധാന്തിക അടിത്തറയുമില്ലെന്ന് വ്യക്തം.

അഭൗതികതയുടെയും അദ്യുശ്യ വിശ്വാസത്തിന്റെയും കൂടെയല്ലാതെ വാഗ്ദാനപരകർമ്മങ്ങൾ ഇബ്രാഹിം (ആരാധന) ആവുകയില്ല. ഇബ്രാഹിം അല്ലാഹുവിന് മാത്രമേ പാടുള്ളൂ. ശിർക്ക് അല്ലാഹു പൊറുക്കാത്ത പാപമത്രെ! യുക്തിവാദത്തിന്റെയോ ഭൗതിക പ്രത്യയശാസ്ത്രത്തിന്റെയോ സയൻസിന്റെയോ മറ്റോ പേരിൽ മതത്തെയും ദൈവത്തെയും ദൈവികനിയമങ്ങളെയും തള്ളിപ്പറയുന്നവരുടെ നിലപാട് ‘ഈമാനി’ന്റെ നേർവിപരീതമായ ‘കൂഫർ’ (അവിശ്വാസം, മതനിഷേധം) ആകുന്നു. ആ നിലപാടിനെ ‘ഇബ്രാഹിം’ എന്ന് വിശേഷിപ്പിക്കുന്നതിന് ‘കൂർആനിലോ ഹദീ’മിലോ തെളിവില്ല. സത്യവിശ്വാസത്തിന്റെ വലയത്തിന് പുറത്ത് നിൽക്കുന്നവരെ ഉൾപ്പെടുത്താൻ വേണ്ടി ഇബ്രാഹിം എന്ന ഭരണിക്ക് പുതിയ അർത്ഥമെല്ലാം കണ്ടെത്തേണ്ട ആവശ്യം ഉദിക്കുന്നില്ല.